

tán megkaptam a munkát. igazán ártatlan el nekem? A bi- miért hinnéd te is inkább nem is bb dolog előre nikor későbbben nysszermunkába. van, — erősí- van, aki alkalomad- ni. — igazmon- as, hogy: amink elveszejük, si-

Nikolajev vagy ásitva keresztet és amikor látta, mindenütt elült ment. Ott aztán trácot tergetett egy zsákot tett íhatatosan imá- dlokat néhány- ba verte és az- ba burkolozott fejére huzott. aludni.

1928 február 23 Csütörtök
5688 Adar 2

EDI
döny
Feuer-
Cluj,
lyen puha-
vetele és

mezek
-nál
nyelvü
nyv
herl
nd

Uj Kelet
yában

DE HARTIE
S. A.
OR 15-16.

te, tot felet
p. desen,

CR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
TELEFON: 1-77
Ejéti telefon (nyomda): 2-92
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy hónap 140
KI évfolyam 44. szám
1928 február 23 Csütörtök
5688 Adar 2

Cenzurat: Suciú

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Zsidó politika Romániában

Írta: dr. Kohn Hillel
Első közlemény

Alábbi politikai tanulmányi re-
zümé formájában terjesztette elő
dr. Kohn, az E. Zs. N. Sz. Nagyjú-
többségének vasárnapi ülésén.

A romániai zsidóság belső szervezeti életében az elmúlt két év során alig történtek gyakorlati eredményteljes kecsge-
lé kezdeményezések. Az 1927. év tava-
szán meglepetésszerűen beköszöntött or-
szágos választások készületlenül találtak
a zsidóságot. Az egységes zsidó párt
melyre igen nagy szükség lett volna, nem
létt. Ellenkezőleg, az ország zsidó-
sága kétfelé szakadt: az U. E. R. körébe
tartozó zsidóság a liberális kormányval
kötött választási paktumot, míg a nemze-
ti alapon szervezkedő erdélyi zsidóság a
Zsidó Választási Blokk útján a nemzeti
parasztpárttal indult választási küzde-
lembe. A választással körülbelül véget-
ért a szervezetek politikai aktivitása.

Történtek azonban események a mi
akaratomon kívül, melyek a romániai
zsidóság történetében korszakalkotó je-
lenléssel bírnak, mert egy új korszak-
nak kezdetét kell, hogy jelentsék a zsidó-
ság szervezkedésében. A nagyváradi és
kolozsvári események ezek. E borzalmas
napokra, amelyek az erdélyi zsidóság
életét, most részletesen kitérni nem óhaj-
tok. Két nagy figyelmeztetést hagylak
maguk után ezek az események. Az egyik:
az országban tomboló zsidógyűlölet és az
ennek kedvező kormányzati rendszer
nyilvánvalóvá teszi, hogy az egész zsidó-
ság helyzete egy aláaknázott mezőny.
A másik, hogy a zsidóság ebben
az országban teljesen szervezet-
lenül áll és nemcsak pozitív célki-
húzások és irányítás tekintetében, hanem
egyszerűen a pusztá életének és létének
megóvásáért sincs egységesen szervezve,
vagy felkészülve.

Ennek a szerveztlenségnek mibenlé-
tét vizsgálhat tárgyává kell tennünk. Szer-
veztlenségünket nem szabad egyedül a
mi népi hibáknak tekintetünk. A mi
népünk sem rosszabb más népeknel és a
mi vezetőink és férfaink sem maradnak
hátra képességek dolgában más népekéi-
vel szemben. Kétségtelen, hogy szerve-
zetei tökéletlenségünk egyik legfőbb
oka a kormányzati rendszer, mely népi
nyilvánunk és szahadságjogaink elnyoma-
sára törekszik. De bennünk is rejlik egyik
ok: s ez a politikai ösztönünknek fejlet-
len volta, annak hiánya, hogy mint nép
kollektív örezzünk és cselekedjünk sor-
sunk irányításában. Hiányzik annak a
kellő megbeszélése, amit más egyszerűbb
népek ösztönösen megéreznek, hogy az
erők egyesítésében hallatlan energiátör-
telkek állnak készen egy nép érdekében.

Puszán csak konstatálni, hogy a zsi-
dóság szerveztlensége, hiányos megállapítás
volna és szinte paradox. A helyzet maga
lényeg paradox: zsidó egységes szerve-
kezés nincs, ellenben a zsidó szervezke-
déseknak egyébként se szeri, se száma.
Ime, vegyük szemügyre legalább az er-
délyi viszonyokat: vannak hitközségeink,
kellékeink fele is, politikai szervezetünk
a Szövetség és annak pártjai, itt van az
U. E. R. mint jogvetelmi alakulat, van-
nak klubok, árvagondozók. A választások
alkalmával van külön Választási Blokk
is. Egy jó zsidónak 4-5-6 szervezetben

kell résztvennie, anyagilag áldozni s
azonkívül sok időt és energiát is fordí-
tani ezen különálló szervezetek elővitelé-
ben.

Minden országosan megy, de egy mind-
ent átfogó, valóban országra szóló köz-
ponti népszervezetünk — fájdalom —
nincs és ez az, amit én a zsidóságnál a
politikai élet hiányának nevezek. Meri
mánezek a szervezetek szükségessége és
elkerülhetetlenek az egységes differen-
ciálódás és munkamegosztás eredménye-
ként akkor, ha létezik egy egységes köz-
ponti szervezet, ha ezen sokirányú moz-
gás egy egységes szervezés ritmusába tar-
tozik. De ha ilyen egységes, központi
népszervezetünk nincs, akkor ezek a kü-
lön alakulatok nem lehetnek tökéletesek.
Nyilvánvaló, hogy az ilyen differenciáló-
dás a központi szervezet hiányából fak-
adó tudatalatti hiányérzet, mely valamely
végső beteljeseléstől való hiába tö-
rekedvén, beteges szervezkedési lázban
vagy lemerül.

Ennek az állapotnak teljes mélységé-
ben való felismerése a nagyváradi és ko-
lozsvári események után.

lozsvári események rendjén kellett hogy
megtörténjenek. A zsidó jogbizonytalan-
ságnak ezen hallatlan feltárlásával
szemben miéle megmozdulást láttunk
Románia zsidóságától? Sajnos, csak ol-
szigetelt reagálás és részletintézkedések
történtek. Hitközségek kártérítési igény-
emlése, parlamenti interpellációk, egyes
prefektusoknál való deputációzások, sí-
ralmak, gyászistentiszteletek vagy a saj-
tóban. Ez történt. Egy hatalmas népi
mozdulat, mely a kormány és a régensta-
nácoknak egymillió zsidó nevében és ereje
tudatában ezeket a dolgokat elébe tár-
hatta volna: nem volt. — Ilyen válságos
időkben mindig kiderül, hogy a részle-
ges szervezetek, melyek amellet még te-
rületileg (országreszenként) is korláto-
zottak, nem képesek nagy, egyetemes ér-
dekeket szolgálni.

Az egész templomrombolási esemény
s az ezt követő zsidó tehetetlenség egy
nagy szimbólum: a nép kollektivitása, a
templom, mint szimbólum lett megsért-
ve, mint egy figyelmeztetésül: nem az
egyéni vagyon, nem egyes zsidó irány-
zatok, vagy szervezetek, hanem a zsidó-
ság egyeteme lett kihíva, az van veszé-
lyeztetve, — az, amely legkevésbé van
megvédve a zsidó szervezkedéssel. A
nép egésze az, amelynek megszervezését
és védelmét az egyébként tulbuzgó zsidó
szervezkedés elmulasztotta.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség,
mint Erdélynek egyetlen nagy zsidó
politikai szervezete, energikusan csele-
köleg és iniciatív erővel kell, hogy meg-
valósuláshoz segítse ezt a nagy és egész-
séges ideát. Nagy, egységes népszerve-
zettel kell Románia egész zsidóságát tö-
möríteni s ehhez a Szövetség meglevő ke-
releit is fel kell használni.

A feladat kettős: kifelé az országos
politikában egy erős szervezetet állítani,
mely a parlamenti képviselőket az anti-
szemitizmus elleni küzdelemben, a zsi-
dó jogvédelemben a zsidó tömegek ere-
jére támaszkodva küzdjön az egész zsi-
dóság politikai, gazdasági és erkölcsi in-
tegritásáért és amelynek nemcsak jel-
szava, de alapja is legyen minden zsidó-
nak feltétlen szolidaritása a zsidóság
elleni külső nyomással szemben.

A feladat másik része befelé szól:
meg kell szervezni a zsidóságot a zsidó
szellem és igazi demokrácia jegyében, a
zsidó társadalmat össze kell forrasztani,
az elválasztó momentumokat ki kell kü-
szöbölti, a zsidó kultúrát ápolni kell,
nevelni egy a zsidó tömegeket, mint an-
nak vezetőit. A külső munka gyors, ha-
laszthatatlan, a belső munka azonban
sok kitartást, küzdelmet és energiát kö-
vetel, melyet ismét fel kell venni többévi
tespedés után.

Beszélgetés Stelian Popescu igazságügyminiszterrel

A kisebbségi lapok jól vannak megírva, csak sokszor
tuloznak, viszont, az Universal csak az igazat írja.
Az igazságügyminiszter maga sem tudja, hogyan áll
a lakbérleti törvény ügye

(Bucuresti-Bukarest, febr. 22. Az Uj Ke-
let tud.) A igazságügyminiszterhez köny-
nyen be lehet jutni. Ellentétben lapjával,
az „Universal”-jal, amely éppen olyan
népszerű, mint amilyen reakciós, Stel-
ian Popescu igazságügyminiszter na-
gyon demokratikusan fogja fel államfé-
rfiúi hivatást. Az ajtó előtt nem kíván-
csiskodik egy mindentudó szolga és elő-
szobájában nem érdeklődik kitérdel iránt
még a kabinetfőnök sem. Dolgozószobája
— egy tágas terem — ezzel szemben töm-
ve van. A legtöbbször — mint rövidesen
kiderül — nem a reszortjába vágó ké-
résekkel járul a miniszter elé. Egyik nyo-
morgó családja számára kér támogatást,
a másik viszont egy a tudományt nép-
szerűsítő, teljesen ismeretlen folyóirat ré-
szére kérvényez 50,000 lejes szubvenciót.

— Nekem itt a minisztériumban nin-
csenek alapjaim ezekre a célokra, mond-
ja sajnálkozva Stelian Popescu. Menje-
nek az „Universal”-hoz.

A testvéri csók

Magas, vastagbajuszu, elegáns ur lép
a terembe. Jean Th. Florescu, volt igaz-
ságügyminiszter, a bukaresti ügyvédi ka-
mara új dékánja. Odamegy az asztal elé
és pátoszos, ünneplés hangon beszélni
kezd:

— A bukaresti ügyvédi kamara új dé-
kánja első látogatását teszi az igazság-
ügyminiszter úrnál. Biztonságomat Ont a
fővárosi ügyvédek nevében, hogy az Ön
aspirációi szellemében fogunk dolgozni

és biztosítjuk támogatásunkról, valamint
teljes bizalmunkról...

— Köszönöm, köszönöm, drága Jean —
válaszolja az igazságügyminiszter. Ke-
zel fognak és — összeszokolóznak. Ez a
testvéri csókvaltság valóságos járvány lett
ugylátszik az utóbbi időben.

Jasiban Duca és dr. Lupu forrtak össze
egy testvéri csókban, múlt vasárnap pe-
dig Brassóban ugyancsak Lupu adott
cuppanós formában kifejezést a Lepadatu
kultuszminiszter iránt érzelt mély szere-
tetének. Es kétségtelen, hogy ez a mai
csók sem minden jelentőség nélkül való,
ha meggondoljuk, Jean Florescu, akit a
bukaresti lapok egyszerűen Tehasnak
titulálnak, már volt egyszer igazságügy-
miniszter és egész biztos, hogy szeretett
volna még lenni. Lám-lám, egy csók mi-
lyen nagy ellentéteket képes áthidalni...

A lakbértörvény színxé

Végül ránk is sor kerül. Első kérdé-
sünk természetesen a lakbérleti törvény-
re vonatkozik, amely körül az utóbbi hó-
napokban valóságos kán-kánt járnak az
egymásnak ellentmondó hírek. Meghosz-
szabbitják, vagy nem hosszabbítják meg
— ez itt a kérdés. A háztulajdonosok és
a lakók sorsa adott pillanatban az igaz-
ságügyminiszter kezébe van letelve, aki-
ről szörlében-hosszában híresztelik azt,
hogy egyetlen ellensége a kormányban a
lakbérleti törvény meghosszabbításának.

— Dr. Lupu kijelentette a napokban,
hogy ismét kitöltik a lakások felszabadi-

tásának terminusát. Mi igaz ebből, mi-
niszter ur?

— Ezt a kijelentést én is olvastam az
újságokban, de a törvény meghosszabbí-
tásáról egyelőre nem tudok semmit...

— Meghosszabbítják, vagy nem hosz-
szabbítják meg a Cudalbu-fele törvényt?

— Ezt ma még magam sem tudom —
hangzik a kitérő válasz. A miniszter-
nács egy háromtagu bizottságot küldött
ki a kérdés tanulmányozására, amelynek
tagjai dr. Lupu, Tatarescu és én voltánk.
Ez a bizottság azonban még nem dönthet-
tett a törvény meghosszabbításának kér-
désében, mert még nem gyűlt össze azok
nak a pereknek a teljes anyaga, amelye-
ket a háztulajdonosok a május elsejei ki-
lakoltatás érdekében már előre indítottak
lakóik ellen. Ha ezeknek a pereknek a
pontos számát és a hozott, jogerős végzé-
sek kimutatását ismerni fogjuk, csak ak-
kor hozhatunk végleges határozatot a la-
kaskérdésekben.

„Nincs egyéni álláspontom”

— Hogyan lehetne méltányosan meg-
oldani ezt a súlyos szociális problémát?
— A legméltányosabb megoldás a ház-
tulajdonosok és lakók közötti békés meg-
egyeződés...

0000 Select 0000
0000 Petrovici Svetislav 0000
0000 Orlov-ban 0000
000000000000000000000000

— És mi az Ön egyéni álláspontja ebben a kérdésben, miniszter ur? Meg kell hosszabbítani a lakbérleti törvényt, vagy sem?

— Nekem nincs egyelőre semmilyen egyéni álláspontom ebben a kérdésben — tér ki ismét a válasz elől az igazságügy-miniszter.

— Ki akarnak huzni belőlem valamit — teszi hozzá mosolyogva. De én is vagyok ám olyan ravasz, mint Önök.

— Mi van az új büntető törvénykönyvel, miniszter ur?

— Az új büntető törvénykönyv már régen elkészült és ha a bíróságok újraszervezéséről szóló törvény vitája nem huzódott volna el ennyire, akkor már be is terjesztettem volna a parlamentbe. Így valószínűleg csak hétfőn kerülhet erre sor. Most dolgozom a törvény indokolásának kidolgozásán.

Az „Universul” sohasem tuloz...

— Mi a véleménye kisebbségi sajtóról?

— Nagyon jól vannak megírva a kisebbségi lapok, még akkor is, ha tuloznak. Mert sokszor tuloznak.

— Ugyanazt mondhatjuk mi is arról a lapról, amelyet ön irányít, Miniszter ur! — Hogy? Az „Universul” nincs jól megírva?

— De nagyon jól van megírva. És nagyon sokszor tuloz.

— Az „Universul”? Mondjon egyetlen esetet, amelyben tuloztunk!

(Istenem, hány esetet lehetne citálni, abból az évek óta folytatott kampányból, amelyet az „Universul” ellenünk vezetett. Hányszor meghamisította a tényeket! Hirtelen csak az árvagondozó kolozsvári balja elleni diáktüntetés jut az szembe, amelyről azt lehetett megtudni az „Universul”-ban, hogy a zsidó bálozók támadták meg az uccán békésen járó-kerülő diákokat... Az igazságügyminiszter ur azonban be sem várja válaszukat és úgy folytatja.)

— Hát vajjon tuloz-e az, ha azt kérjük a magyaroktól, hogy ne Budapest, hanem Bukarest felé orientálódjanak? Vagy tuloz-e az, ha tiltakozunk az ellen, hogy egyes erdélyi lapok úgy felfújják a nagyváradi és a kolozsvári rombolásokat? Hiszen mindenki elítélte ezeket a rombolásokat, különösen, hogy a zsidó nagógákba is behatoltak, sőt loptak is. De hát szabad volt ennek olyan nagy feketét keríteni és anyagot szolgáltatni ezzel a külföldnek?

— Nem tudunk arról, hogy valamelyik lap is tulozott volna. De ha lett volna is tulozás ezekben, Miniszter ur, akkor is értelmes lett volna, a szomorú eseményeket követő felháborodás következtében. Hiszen az újság a percek lázas izgalmaiban, az események közvetlen behatása alatt készül...

— Vagy például — folytatja filippikáját az igazságügyminiszter — azt írták az erdélyi lapok, hogy két diák lórát loptak, hogy eladhassa. Holott bele volt keverve az ügybe egy zsidó kereskedő is. De az erdélyi lapok csak a két diákról akartak tudni... A zsidóról egyik sem írt egy szót sem...

Erre nincs időnk válaszolni, mert Florescu dékán élesen közbeszól:

— Vagy talán a Bujor-ügyben tuloz az „Universul”?

— A Bujor-ügy az Önök belső ügye, Miniszter ur, abba mi nem avatkozunk bele. Azt azonban meg kell mondanunk, hogy az „Universul”-nak a kisebbségekről írott cikkeit nem mindig a jóhiszeműség inspirálta.

— Ennek a problémának is egyetlen méltányos megoldása van — válaszolja mosolyogva az igazságügyminiszter. A békés megegyezés a házigazda és a lakók között...

Es bucsuzól egy nagyon barátságos és meleg kézzel kivánta megegyezést megerősíteni az igazságügyminiszter, hogy valóban nem vallja az uszító „Universul” igazgatójának elveit.

A budapesti törvényszék elrendelte a bizonyítást, hogy a talmud sérti-e a keresztény vallásokat

Az egyik védőügyvéd az erdélyi templomrombolásokra való hivatkozással, kérte a bizonyítás elrendelését

Budapest, február 22. A budapesti törvényszék Szilágyi tanácsa tegnap rendkívül nagyjelentőségű ítéletet hozott egy aránylag jelentéktelennek látszó becsületsértési pörben. A felperes Luzsénszky Alfonz a Közismert talmudhamisító, a vádlott pedig két zsidó fiatalember, akik elég bátrak voltak, hogy Luzsénszkynek ezt nyíltan meg is mondják. Az ügy előzményei a következők:

Luzsénszky Alfonz, amikor hírhedt talmudferdítése megjelent, prospektusokat küldött szét, amelyekben könyvét többek között így ajánlotta:

„A talmud mindenkit érdekel... Az a titokzatosság, amellyel a zsidók évszázadokon keresztül rejtgették ezt a könyvet a keresztények elől és az a fanatikus gyűlölet, amellyel a zsidók el akarták pusztítani mindazokat, akik a talmudot bármely nyelvre lefordítani merészkedtek, méltán felingerelte minden gondolkodó ember kíváncsiságát, hogy mi csoda szörnyűségek lehetnek a talmudban... Fordításom e kiadásában a talmud passzusait tárgy szerint csoportosítottam. Könyvemből külön fejezetből ismeri meg az olvasó a zsidóknak a világhatalomra való törekvését a keresztény nemzetek legázolásával, tönkretételével. Utasításokat ad a talmud arra, hogy hogyan kell a nem zsidót megölni, elpusztítani. (Fel is sorolok egy sereg rituális gyilkosságot). Az után kitanítja a zsidót arra, hogy hogyan kell a nem zsidókat megcsalni, kiuzsorázni, kifosztani, egyre hangzatosítva, hogy ez nem bűn, sőt erényes eselekedet, szövegei.”

Erre a prospektusra Fried László pécsi magánhivatalnok és Barna Sándor gyulai terménykereskedő sértő levelezőlapokat írtak Luzsénszkynek, aki erre beperelte őket. Az elsőfoku tárgyaláson Neuwirth járásbíró

mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki és Friedet huszonegy pengő, Barnát pedig nyolc pengő pénzbüntetésre ítélte.

A bizonyítási indítványokat a járásbíróság elutasította, azzal az indokolással, hogy a prospektus állításai zsidó és keresztény előtt egyformán képtelenségeknek tűnnek fel és nem is felelhetnek meg a valóságnak, mert hiszen nemcsak egy bevett felekezet, de minden vallás alapvető fogalmaival is ellenkeznek. A bíróság a vádlottakat csak azért ítélte el, mert a levelezőlapoknak sértő tendenciája nyilvánvaló volt.

Az összes érdekelt feleltek az első bírói ítélet ellen és így kerültek ezek az ügyek ma a felelbiteli tanács elé. Először Fried László ügye került sorra. Az iratok ismeretése után a védő, Ballagi Aladár dr. újra előterjesztette az elsőbíróiságon elutasított bizonyítási indítványát.

— Ha a jezsuita-kérdésben — mondta — a bíróság közérdeknek látta azoknak a vádakkal a tisztázását, amelyeket a jezsuiták ellen hangoztattak, akkor még sokkal inkább közérdek azoknak a súlyosabb következményű vádakkal a tisztázása, melyeket a főmögánvádló talmudfordítása hangoztat az egész zsidóság ellen. Hogy ezeknek a vádakkal milyen következményei vannak, ékesszólóan bizonyítja

a kolozsvári templomrombolások ügyében vádlott diákok védekezése.

Ezek azzal védekeztek, hogy hiszen a zsidó templom nem tekinthető isten házáknak, mert a talmud tanubizonyosága szerint csak arra szolgál, hogy benne a zsidók összeesküvéseket szöveghessenek a kereszténység ellen.

Ezután azt fejtgette a védő, hogy Luzsénszky könyve már csak terjedelme után ítélve sem lehet egyéb, mint hamisítás,

mert a talmud a magyarázatok nélkül is tizenkét kötetből áll és e kötetek összesen háromezer lapot tartalmaznak.

— Megirtam az előszóban — veti közbe Luzsénszky élénken, — hogy csak szemelvényeket adok, nem az egész talmudot.

Ballagi dr.: Akkor pedig tekintetes törvényszék, én vállalkozom arra, hogy a reformáció és az ellenreformáció irataiból,

Pázmány Péter irataiból a legsúlyosabb vallásgyalázó könyvet állítom össze szemelvényekből bármelyik vallás ellen.

Majd azt bizonyítja a védő, hogy a talmud nem irányulhat a keresztények ellen, mert hiszen IV. Ince, X. Gergely, V. Márton és XII. Kelemen pápák pápai bullákban nyilvánították ki hogy

a Talmud nem tartalmaz a katolikus vallás ellen támadásokat.

1578-ban meg éppen a pápai cenzurával jelent meg egy talmudfordítás Baselben.

Luzsénszky: Mióta nem kell tartaniok pápai cenzurától, azóta visszaállították a z eredeti szöveget!

A bíróság háromnegyed órai tanácskozás után megsemmisítette a járásbírói ítéletét és úgy határozott, hogy az iratokat az egész per újabb letárgyalása céljából visszaküldi a járásbíróisághoz.

Az új eljárásnak a törvényszék határozata értelmében ki kell terjednie annak a bizonyítására, hogy Luzsénszky talmudfordítása csakugyan nem az igazi talmud fordítása-e? Az is bizonyítandó lesz, hogy tartalmaz-e a talmud a kereszténységet sértő kitételeket

és hogy a Luzsénszky fordításában foglalt szemelvények az eredeti szöveg összefüggésében mit jelentenek.

Az ítélet indokolása szerint azért kellett az elsőfoku ítéletet megsemmisíteni és a bizonyítást elrendelni, mert közérdek annak a tisztázása, hogy a főmögánvádló könyvében foglalt vádak csakugyan valótlank-e és hogy mikor a vádlott a főmögánvádló könyvét valótlannak tartotta és visszautasította, a közérdeket szolgálta-e?

Ezután Barna Sándor ügyvédje, Kágyi Aladár dr. kérte a büntetés felemelését, mert szerinte nyolc pengő nem áll arányban a vádlott által elkövetett súlyos sértésekkel. Ezzel szemben a védő, Grün József dr. ugyancsak bizonyítást ajánlott fel arra, hogy a vádlott igazat írt, amikor Luzsénszky prospektusáról azt írta, hogy „annak minden betűje szemenszedett hazugság és a tudatlan nép bűntudása.”

— Kérem szakértők gyanánt kihallgatni — mondotta a védő

a hercegprímás bencinenciáját, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, továbbá Baltazár püspököt és Löw Ernőmet járjék.

Ezek valamennyien elsőrangú tudósok és meg fogják tudni állapítani, hogy benne vannak-e az igazi Talmudban azok, amiket a vádlott fordított. A vádlott azonban nem is fordíthatta le az igazi talmudot, mert hiszen nem tud héberül. Nagyon szeretném, ha a bíróság megengedné nekem, aki pedig igen gyenge vagyok a héber nyelvben, hogy néhány egyszerű héber mondatot adjak fel fordításra Luzsénszkynek. Bizonyos, hogy még ezeket az egyszerű mondatokat sem fogja tudni lefordítani, hát még a Talmudot, melynek fordítása a legnagyobb tudósokat is próbára teszi.

A bíróság ebben az ügyben is megsemmisítette a járásbírói ítéletét és elrendelte a bizonyítást, valamint szakértők meghallgatását. A szakértők személyét a járásbíróiság fogja kijelölni.

0000 Select 0000
0 Jón Petrovici Svetislav 0
0 Orlov-ban 0
00000000000000000000

Urania-Mozgó

Oriási filmattrakció

Chang!

vagy a Sziámi dzsungel titka

A sziámi őserdőben élő Lao törzs benszületettjeinek harca a fenevadakkal. Rendezték életük kockázatával: Merian C. Cooper és B. Schoedsak

Monopol Fénykép

Matild-viz az erdélyi ásványvizek gyöngye

Te

(Cstj-Ko Kelet tud. nagytéző befolyásár... tot hozott és az elha... tól védő... hóigotta... a Nagyint... tározatok... al:

1. A Sz... nek a cí... lasztása... zöbízottsá... Nagyvára... zott határ... ast kimo... utasítja... ezen határ... górkait... mellett.

2. A cion... irodájának... zését a te... lása követ... tartja vég... 3. A Sz... nak egyse... latokat a... síjia.

4. A Na... za, hogy a... ferenciát... várra egy... pontos ide... intézőbizot...

5. A NIB... főségét, ho... cia elé jav... szerinti ada... tum kapcsá... zetésére, a... lási rendsz... bevételeve... amelyet a... gesen leró... legi rendsz...

Jogvé

6. Dr. F... Nagytéző... tározatot f... A NIB is... onista szer... nek tekint... ellátását. S... után megál... véteknység... is élvezik... 16 működés... kében levő... A NIB a... multhatatlan... véli elérhet... jai hitközsé... nak avégbő... erejéhez ké... hoz hozzájár... A NIB sz... liul Superio... az irodának... ügyei Buk... találjának. siliul Super... delmi szer... A NIB ut... Hogy a leg... rencia alk... képviselőit... szes probl... után megál... ból.

7. A Nag... lommal üdv...

Junhisban tartják meg Temesváron a Zs. N. Sz. országos konferenciáját

A nagyintézőbizottsági ülés határozatai

(Cluj-Kolozsvár, február 22. Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Nemzeti Szövetség nagyintézőbizottsági ülése, amelynek lefolyásától már részletesen beszámoltunk, számos igen fontos határozatot hozott. A beérkezett javaslatokat és az elhangzott felszólalásokban ajánlott módosításokat egy külön bizottság dolgozta fel, amelynek eredményeként a Nagyintézőbizottság a következő határozatokat hozta egyhangú szavazással:

A szervezeti határozatok

1. A Szövetség belpolitikai feladatainak a cionista szervezettől való elválasztása kérdésében utal a Nagyintézőbizottság az 1926 novemberében Nagyváradon tartott konferencián hozott határozatra, amely a kettéválasztást kiondta. A Nagyintézőbizottság utasítja a Szövetség vezetését ezen határozat végrehajtására a mai politikai határozat figyelembe vétele mellett.

2. A cionista központnak az Alapok irodájának Temesvárra való áthelyezését a temesvári csoport állásfoglalása következtében ezidőszert nem tartja végrehajthatónak.

3. A Szervezet és az Alapok irodáinak egységesítésére vonatkozó javaslatokat a Nagyintézőbizottság elutasítja.

4. A Nagyintézőbizottság elhatározza, hogy a legközelebbi országos konferenciát 1928 június havában Temesvárra egybe kell hívni. A konferencia pontos idejének megállapítását a Kisintézőbizottságra bizza.

5. A NIB utasítja a Szövetség vezetését, hogy a legközelebbi konferenciára elő javaslatot terjesszen elő, számvetéssel a cionista pártadó bevezetésére, az eddigi csoport-hozzájárulási rendszer helyett, annak figyelembevételével, hogy azon csoportoknál amelyek a vállalt hozzájárulást ténylegesen lerójják, megmaradhat a jelenlegi rendszer.

Jogvédelmi központ Bukarestben

6. Dr. Fenichel József javaslatára a Nagyintézőbizottság a következő határozatot fogadja el:

A NIB ismételten leszögezi, hogy cionista szempontból is nagyhorderejűnek tekintik a jogvédelmi munkálatok ellátását. S miután az iroda fogalma után megállapítható, hogy az iroda tevékenységét a Zs. N. Sz.-en kívül állók is élvezik, az iroda zavaratalan és kellő működését az egész zsidóság érdekében levőnek nyilvánítja.

A NIB az iroda anyagi alapjainak mulhatatlan előteremtését olyképpen véli elérhetni, hogy a helyi csoportok által hitközségeiknél interveniálni tartoznak avégből, hogy a hitközség anyagi erejéhez képest az iroda fentartásához hozzájáruljanak.

A NIB szükségét látja, hogy a Consiliul Superior módját ejtse annak, hogy az irodának Bukarestben elintézendő ügyei Bukarestben kellő képviselést találjanak. Evégből megkeresi a Consiliul Superior, hogy országos jogvédelmi szervezetet létesítsen.

A NIB utasítja a Jogvédő Irodát, hogy a legközelebbi országos konferencián alkalmával az iroda összes képviselőit tanácskozással hívja az összes problémák megtárgyalása céljára, utána megállapítható, hogy az iroda zabol.

A romániai Cionista szervezet legfelsőbb tanácsa

7. A Nagyintézőbizottság teljes bizalommal üdvözli a Consiliul Superior

most választott első igazgatóját, prof. Julian Silberbusch urat.

A Nagyintézőbizottság meglepéssel és elismeréssel vette tudomásul dr. A. Mibashan ur beszámolóját a Legfelsőbb tanács havi működéséről és elért eredményről, valamint Silberbusch tanár által előterjesztett programot ezen terület jövő működésére vonatkozólag.

Határozatok az országepítő alapokról. A KKL nagy purimakkója

8. A Nagyintézőbizottság utasítja a Zsidó Nemzeti Szövetség útján az összes helyi csoportokat arra, hogy a KKL-munkát felhívott cionisták nem csupán áldozatkészséggel, hanem munkájukkal és erkölcsi erejükkel támogassák.

Ebben az évben az első akció a purimakkó lesz, amely a 15-ik cionista világtalálkozó határozata alapján a KKL földmegváltó céljait szolgálja. Az akciót február 28-ig kell előkészíteni március 1-től 12-ig kell a legnagyobb apparátussal lefolytatni és 13-tól 18-ig kell az irodával elszámolni.

Az egyes helyi csoportok saját hatáskörükön belül állandóan foglalkozzanak a Keren Kajem helyi munkájával, irányítják az ifjúságot és személyesen is résztvesznek az aktív munkában.

A Nagyintézőbizottság interveniálni fog a jeruzsálemi főirodánál, hogy azok a barissziai usok, sómerek és Avivalányok, akik csaknem 3 év óta kivándoroltak és mint az ország legjobb chalucai minden munkát vállaltak, kitűnően hebraizáltak magukat, a Keren Kajem földjén letelepedhessenek. A fiatal lányok és fiúk végigszenveték a betegségek minden sorát, a krízisnek minden sulyát, szóval kiállták a próbát és megérdemlik, hogy kolonizálja őket a Keren Kajem.

Ezt a határozatot tulajdonképpen az erdélyi ifjúsági Keren Kajem-bizottság, legelsősorban a Barisszia országos ifjúsági szervezet terjesztette elő azzal az ígérettel, hogy ebben az évben különösebb erővel és energiával igyekezni fognak a Keren Kajem-munkát legteljesebb eredménnyel elvégezni. Az első alkalom arra, hogy az ifjúság bebizonyítsa ezen ígéretének komolyságát a Purimakkó, amelynek sikeres lefolytatása nagyban segítheti elő az ifjúságot ahhoz, hogy palesztinai testvéreik az erdélyi KKL eredmények révén földhöz jussanak.

Keren Hajjeszod.

Dr. Hamburg által benyújtott következő határozati javaslatot:

a) A NIB helyeslőleg veszi tudomásul a K. H. országos bizottságának azon határozatát, hogy március elsejéig kezdettel az egész országrészre kiterjedő K. H. kampányt indít meg kiváló külföldi delegátusok közreműködésével. (Örömmel üdvözlőné a maga részéről is, ha a delegáció vezetőjének sikerülne N. ahum Goldmant, a kiváló német publicistát és szónokot megnyerni).

b) A NIB kötelezi az összes helyi csoport vezetőit, hogy a kampányban a legintenzívebb módon részt vegyenek. Külön hangsúllyal állapítja meg a NIB, hogy K. H.-al szemben csak az a cionista teljesítette kötelességét, aki a megfelelő példaadó anyagi hozzájárulással.

SELECT
Jón Petrovici Svetislav
Orlow-ban

mot ezen terület jövő működésére vonatkozólag.

A Nagyintézőbizottság meg van arról győződve, hogy a Legfelsőbb tanács Bernhard Adolf elnökkel és Silberbusch tanár igazgatása alatt a maga lé tüzőtt célokat meg fogja valósítani.

lason kívül személyes aktív munkával is résztvesz a jegyzések szerzésében. A lefolytatandó kampányok idején minden cionista a K. H. delegátusok rendelkezésére kötelesek állani.

c) A KIB ugyancsak helyeslőleg veszi tudomásul a K. H. bizottság azon határozatát, hogy a K. H. inkasszó munká-

Statisztika a zsidók gazdasági helyzetéről

11. Leitner Zoltán Nagyvárad, javaslatára utasítja a Nagyintézőbizottság a Szövetség vezetését, hogy dolgozzon ki megfelelő statisztikát a zsidóság gazdasági helyzetének visszafelé fejlődéséről 1920 óta.

12. A Nagyintézőbizottság a Szövetség vezetősége elé utalja Wasserstrom Sándor Nagyvárad, javaslatát az erdélyi Mizrachi szervezet szervezeti és pénzügyi kérdéseit illetően, másrészt pedig az Országos Zsidó Párt strukturájának megalkotására vonatkozó tanulmányát és javaslatát.

A Szövetség pénzkézeldése.

13. Weinberger Nándor főtitkár javaslatára a Nagyintézőbizottság a következő pénzügyi határozatot hozza:

A cionista-pénzek banki kezelésére

jában a cionista ifjúságot is bevonja és felszólítja az ifjúsági szervezeteket, hogy mindenütt, ahol a K. H. inkasszó munkáját rájuk bizzák, ezt a legnagyobb pontossággal és odaadással végrehadják.

d) A NIB az alapvető K. H.-munka, valamint az egész cionista mozgalom intenzíválása érdekében szükségesnek tartja a cionista eszmei propaganda és a cionistaellenes ideológiákkal való eszmei harc erőteljes felvételét és felszólítja az összes helyi csoportokat, ifjúsági csoportokat és minden cionistát, hogy ragadjanak meg minden alkalmat, amely az épülő Palesztina ismertetésére és propagálására alkalmas.

A palesztinai vizum

10. Nussbaum Sámuel (Nagyvárad) javaslatára a Nagyintézőbizottság utasítja a Szövetség vezetését, hogy a Romániából származó palesztinai állampolgárok romániai beutazási vizumának zavartalan megadása végett forduljon a Consiliul Superiorhoz megfelelő intervencióért.

Erdélyi zsidó palesztinai falujának (Kfar Gideon) soronkívüli, hathatós támogatása érdekében benyújtott javaslatot a KIB elé utalja.

és biztonságára a legnagyobb gondot kell fordítani, az összegek átutalásánál is a legnagyobb óvatossággal és lelkiismeretességgel kell eljárnia. Tekintettel arra, hogy a Szövetség, a Nemzeti Alap, a Keren Hajjeszod, a Palesztina Hivatal és az Ifjúsági szervezetek valamennyi számláikat a Banca Marmorosch, Blank et Co., kolozsvári pénzügyintézetnél vezették, ahol maximális biztonság mellett a legelőnyösebb feltételeket biztosítottak ezen intézmények számára: a Nagyintézőbizottság felhívja a Szövetséget, a Keren Kajem és a Keren Hajjeszod központi irodáit és Erdélyben lévő minden megbízottját, a helyi csoportokat és az ifjúsági alakulatokat, hogy számláikat és átutalásaikat fenti intézetnél és Erdélyben lévő tesvérfiókjainál bonyolítsák le.

A Népszövetség világbéke propaganda-filmje a háboru összes borzalmaival vászonra vetíti

(Genf, febr. 22. Az Uj Kelet tud.) A Népszövetségnek a világbéke érdekében megindított akciójának egyik igen érdekes propaganda-eszköze kerül a napokban forgalomba. A Népszövetség francia delegációja ugyanis elhatározta, hogy a „Világbékeért” cím alatt filmet hoz ki, amelynek tiszta jövedelmét a katonák kapják, akik a világháborúban arcukon egy meg sérültek, hogy nem mehetnek emberek közé. Nyolcezer ilyen francia katona él Franciaország egy távoli területében, külön falvakban, a külvilágtól úgyszólván teljesen elzárva.

A film egy részt a háborúban készítették, kint a harctéren, rohamozások közepette. Az operatőrök közül számosan el is estek vakmerő munkájuk közben. A filmet most először mutatják be egy összefüggő darab keretében, amelyben bemutatják a háboru irtózatait. A film mindenekelőtt a nyugati front veszélyeztetett helyiségeinek kiürítését mutatja, azután a különböző csapatnevek felvonulását, tüzharcokat, az élelmezési oszlopok felvonulását, a huzárságot, tüzorséget és a gyalogság öldöklő munkáját. Az első olyan film ez, amely hitelesen szemlélteti a háboru megsemmisítő borzalmaival. A futóárkok felvételei a legszenzációsabbak. Megmutatják a roham előtti életet, a közigránátharcot és a harc nyomait az ütközet befejezése után. Látni lehet sebesültek után való kutatást, az orvosi kezelést,

operációkat. De megmutatja a film azokat a jeleneteket is, hogy a német foglyokat mint kezelték fogságba esésük első percétől kezdve végig. A film megmutatja a légi háboru is, azonban a filmek ezen a részen csakis amerikai repülők szerepelnek.

Végül a rombadolt városok képét mutatja a nagyszabású mozgófénykép, amelynek felirásai mellőznek minden gyűlölködő vonatkozást és teljesen tárgyilagosan mutatják a háboru minden borzalmaival és irtózatával. A film plakátjain nagy betűkkel hirdetik ezt a jelszót: „Pusztuljon minden háboru!”

Friss norvégiai Csukamájolaj
már megérkezett. Teljesen izlelen és szagtalan, csaknem olyan, mint a sardínia olaj. 1 üveg ára 50 lei. 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fel. Leírás ingyen és bérmentve küldünk, ha egy lev. Japán pontos címét közli. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerész, Cluj

Legszebb lemezek
Lepage

Felmentették a Renner-börgyárat a vámcsalás vádjá alól

(Cluj-Kolozsvár, febr. 22. Az Uj Kelet tud.) Érdekes ügyben hozott felmentő ítéletet a kolozsvári tábla egy vámcsalás címén megindított eljárás kapcsán. Egy régebbi exportüzletből kifolyólag ugyanis a kincstár pert indított a Renner-börgyár ellen és a tábla annakidején 378 ezer lej vámbírság fizetésére kötelezte a céget. Ezt az ítéletet azonban a börgyár felfolyamodta és a Semmitőszék az ítélet megsemmisítésével egyidejűleg utasította a táblát, hogy a bizonyítási eljárás kiegészítése után bővített ítéletének előtt újra tárgyalassa le az ügyet.

Az ítéletábra Davidescu tanácsa már ez előtt két héttel befejezte az ügy érdemleges tárgyalását és csupán a döntést halasztotta mára. A vámbírság megsemmisítésében Florescu igazgató és dr. Fabius Stefan ügyvéd jelentek meg, akik azzal vádolták a Renner-börgyárat, hogy hamis számlák segítségével kevesebb

vámilletéket fizetett exportált áru után és ezáltal jelentős összeggel károsította meg az államot. A vád szerint a Renner-börgyár egyik volt tisztviselőjének feljelentésére revízió alá vették a börgyárnak a vámhoz benyújtott számláit és kitént, hogy bizonyos valutaszpekuláció által kisebb összeget tüntetett fel, mint az exportált áru értéke. A Renner-börgyárat dr. Haliegan Emil egyetemi professzor képviselte, aki előadta, hogy a börgyárat egy László nevű elbocsátott tisztviselő jelentette fel bosszúból. A vámhoz benyújtott számlákban világosan volt feltüntetve a külföldi valuták árfolyama és csupán a vámtisztviselők téves kalkulációja következtében érte károsodás az államot. A tábla ezen az alapon megváltoztatta előbbi ítéletét, amelyben 378 ezer lej pénzbírságra ítélte a Renner-börgyárat és felmentette a vád és következményei alól.

A nagyváradi törvényszéket delegálták a Giurgiu-Filipescu rágalmozási per tárgyalására

Figyelmetlen volt-e Filipescu bíró a Schultze-Mischajewszky tárgyaláson

(Cluj-Kolozsvár, február 22. Az Uj Kelet tud.) Elénk emlékeztetben él még olvasóinknak a Schultze-Mischajewszky per, amely egy tizenegy napig tartó törvényszéki főtárgyalás érdekesebb részletei kapcsán országos szenzációvá nőtte ki magát. Az emlékezetes törvényszéki tárgyaláson váratlanul súlyos ítéletet hoztak a két németországi kölesközvetítő ügyében. A perben már a kolozsvári ítéletábra is hozott a vádlottak felebezése nyomán ítéletet, amely szerint Schultze négy éves bűntetését hat hónapra szállították le, a három évre elítélt Mischajewszky dr.-t pedig felmentették a vád és annak következményei alól.

Az érdekes perre azonban bonyodalmas fejlemények következtek, amelyeknek a bíróság egyik tagja és Schultze a törvényszéki tárgyaláson képviselő dr. Giurgiu Joan védőügyvéd közötti konfliktus adott okot. A törvényszéki főtárgyalás tanukihallgatásainak végeztével Schultze Erich a végző jogán jelle meg utolsó védekezését, amelyet felbeszakított Filipescu bíró következő kérdésére:

— Igaz-e, hogy Ön vezérigazgatója volt a Middle Europe banknak és joga volt három csekket ennek a banknak a nevében jogérvényesen kibocsátani?

Filipescu kérdésére dr. Giurgiu védőügyvéd felpattant és idegesen felkérte Furnea dr. tanácselnököt, hogy vegye jegyzőkönyvbe Filipescu bíró kérdését, mert ez a kérdés azt mutatja, hogy a szavazó-bíró a tárgyalás tizenegyedik napján még mindig nincs tisztában a peranyaggal.

Furnea elnök kijelentéséről renduntasította a védőügyvédet, aki a renduntasítást tudomásul vette. Filipescu azonban nem elégedett meg ezzel a megoldással, hanem olyan kijelentéseket tett, hogy hatóságértés címén hadbírság elé állítja dr. Giurgiu védőügyvédet. Az incidens még jobban elmereskedett, ugyanis az ügyvédi rendtartás 105. paragrafusa kategorikusan mondja ki, hogy védőügyvéd nem küldhető hadbírság elé semmiféle büncselekményért, sőt feljelentés esetén az érdekelt tanács sem hozhat döntést hasonló perekben. Ilyen esetekben az ügyvédi rendtartás értelmében speciálisan erre a célra összeállított tanácsot kell kiküldeni.

Filipescu kérésére a törvényszék tanácsa a renduntasítás megtörténte után tanácskozássra vonult vissza és újabb ezer lej pénzbüntetést ítelt meg a védőügyvéd terhére. Dr. Giurgiu sérelmesnek találta az újabb büntetést és felfolyamodást jelentett be a táblához, azzal az indokolással, hogy bizonyítani tudja Filipescunak a tárgyalás alatt tanúsított figyelmetlenségét, aki a vallomások alatt újságot olvasott és szundikált. A tárgyalást ezután az incidens által szült mérges atmoszférában folytatták tovább.

A kolozsvári tábla tegnap tárgyalta dr. Giurgiu felfolyamodását és megsemmisítette az elsőfokú ítéletet, mentesítette az ezer lejes pénzbüntetés kifizetése alól.

Az ügy ezzel azonban még nem fejeződött be. Filipescu szavazó-bíró ugyanis rágalmozásért is pert indított Giurgiu ellen. A rágalmozási per tárgyalását mára, február 23-ikára tűzték ki a kolozsvári törvényszéken. Időközben azonban dr. Giurgiu a semmitőszékhez kérvényt nyújtott be, amelyben azt kérte, hogy a per tárgyalását tegyék át egy semleges törvényszékhez. A semmitőszék helyt adott a kérésnek és a nagyváradi törvényszéket bízta meg a főtárgyalás megtartásával. A mára tervezett tárgyalást ezek szerint el fogják halasztani és annak megtartását a nagyváradi törvényszék idevonatkozó döntéséig függőben tartják.

Dr. Giurgiu ügyvéd ezzel kapcsolatosan lapunk szerkesztőségében a következő nyilatkozatot tette:

— A Schultze-Mischajewszky per atmoszférájának eloszlatására szükségem volt arra, hogy a bíróság minden tagja teljes éberséggel figyelje a tárgyalás mozanatait. A főtárgyalás első napján azonban észrevettem, hogy Schultze Erich első vallomástétele alatt Filipescu bíró új-

ságot olvasott és aludt. Már akkor diszkrétan megkértem dr. Blaju jegyzőkönyv vezetőt, hogy közölje Furneával, figyelmeztesse Filipescut éberségre, nehogy a nyílt színen legyen kénytelen egy erre vonatkozó felszólalással a törvényszék presztízsét kipellengérezni. Ezek előzték meg a tárgyalás tizenegyedik napján tör-

tént incidenst. Most, hogy bebizonyítani vagyok kénytelen állításaimat, felkérem azokat, akik jelen voltak a törvényszéki tárgyalás említett napján, ha tanuvallo-másukkal óhajtanak hozzájárulni az el-lenem indított rágalmozási per sikeréhez, szíves óhajukat nekem bejelenteni szíveskedjenek.

Vizsgálat indult meg a biharmegyei tanács ellen az élesdi Zichy-kastély megvásárlása miatt

Biztosra veszik a nagyváradi városi tanács feloszlását is

(Oradea-Nagyvárad, febr. 22. Az Uj Kelet tud.) A nagyváradi városi tanács ellen, a közevetvám körüli harc miatt megindított vizsgálattal párhuzamosan a mai nappal újabb vizsgálat indult meg a kormány részéről, ezúttal azonban a vármegyei tanács ellen. A vizsgálatra egy érdekes ingatlanvásárlás szolgált alapot, amely tranzakció még az Averescu-kormány idejére nyúlik vissza. A biharmegyei Élesd községben volt a gróf Zichy családnak egy kastélya, amely az impériumváltás után dr. Jacob János néppárti képviselő tulajdonába került. Ezt a kastélyt vette meg azután Bihar vármegye, amelynek prefektusa akkor dr. Jacob József, a kastélytulajdonos testvérbátyja volt.

A kastélyt, amely szakértői becslés szerint 8-10 milliót ér meg, a vármegye 4 millióért vette meg azzal a céllal, hogy állami és vármegyei hivatalok elhelyezésére fogja berendezni. A vételt úgy a város, mint a vármegye tanácsa jóváhagyta és az iratokat felterjesztette a belügyminisztériumhoz.

Évekig nem történt ebben az ügyben semmi. Most azután a belügyminisztérium váratlanul vizsgálatot rendelt el a vármegyei tanács ellen a kastélyvásárlás miatt. A vizsgálat lefolytatásával dr. Péter Julian közigazgatási vezérfelügyelő bízta meg a kormány. A vármegyei tanács ellen indított vizsgálat hírére a ma Nagyváradon járt Mosoiu Traján tábornok is megerősítette. A tábornok kijelentette, hogy a vizsgálatot néhány nap alatt be is fogják fejezni.

Megbízható információk szerint, a folyamatba tett vizsgálat a vármegyei tanács feloszlását fogja maga után vonni és ebben az esetben az új választásokat márciusban ejtik meg.

Ezzel kapcsolatban egyre komolyabb formában tartja magát az Uj Kelet által már közölt hír, hogy a közevetvám körül tanúsított magatartása miatt Nagyvárad városi tanácsát is feltétlenül feloszlatták és ugyancsak márciusra tűzik ki majd az új választásokat.

Egyhónapi fogházra ítélte a kolozsvári tábla a naszodi diákot, aki édesapja dohánytözsdejét felgyújtotta

(Cluj-Kolozsvár, február 22. Az Uj Kelet tud.) Megrendítő családi tragédia részletei bontakoztak ki ma délelőtt a kolozsvári ítéletábra Davidescu tanácsa előtt. A vádlott ifju Catang Joan 17 éves diákspakás ifju, a naszodi gimnázium hetedik osztályának növendéke, megtörve áll a bírák előtt és megható feleleteket ad a táblai tanácselnök kérdéseire, tettének indító okaira vonatkozólag.

A vádirat szerint ifju Catang Joan, Catang János naszodi nagytözsdes fia az elmúlt év májusában, közvetlenül vizsgái előtt felgyújtotta édesapjának tözsdejét, amelyet csak a tűzoltók személyes közbelépése mentett meg attól, hogy a lángok martaléka legyen.

Elnök: Mi indította arra a borzalmas cselekedetre, hogy saját szülei vagyonának gyújtogatója legyen.

A vádlott: Mostohaanyámon akartam bosszút állani.

Elnök: Mondjon el mindent őszintén, mert csak így számíthat a bírák jóindulatára.

Vádlott: Már tízéves koromban elvezítettem édesanyámat, aki engem a saját életénél is jobban szeretett. Nemsokára édesapám újra megnősült és mostohaanyám már az első perctől fogva ellenszenves volt nekem. Minden tettemben hibát talált, kinozott, vert és édesapám előtt a legkülönbözőbb vádakkal illetett. Ez a helyzet borzasztóan elkéseregett és különösen az tett boldogtalanná, hogy édesapám is elfordult tőlem. Elkéseregedésben először arra gondoltam, hogy megölöm mostohaanyámat. Ettől a tervtől azonban visszaritadtam. De mostohaanyám iránt érzett ellenszenvem hatalmába kerített és nem tudtam lemondani arról, hogy ezt a sok bántalmat megbosszúljam. Amidőn egy alkalommal édesapám újra igazságtalanul fenyegetett meg, végzetes tette határoztam el magam s egy májusi éjszaka elloptam a nagytözsde kulcsait, behatoltam a tözsdebe és ott felgyújtottam két zsák dohányt. Arra gondoltam, hogy ezzel hajléktalan-ná teszem mostohaanyámat és így talán elérem, hogy elmenjen tőlünk.

— Midőn ráeszméltem arra, hogy a legborzasztóbb bünt követtem el, már késő volt — folytatta megtörve Catang — az egész üzlethelyiség lángokban állott már és ha a tűzoltók idejében meg nem érkeznek, édesapám egész vagyona oda-vesszett volna.

A vádlott kihallgatása után dr. Seridon Leon beszercei ügyvéd tartotta meg védőbeszédét. Hangsúlyozta, hogy a fiatal Catang Joan csupán a vele rosszul bánó mostohaanyja elleni elkéseregedésében határozta el magát meggondolatlanul erre a tetre, de azóta már édesapja is megbocsátott neki. Kérte, hogy az ítéletábra legyen tekintettel a fiatalember jövőjére és adja meg a lehetőséget, hogy karrierjét ne akadályozza meg a börtönbüntetés.

A beszercei törvényszék elsőfokon három hónapi fogházra ítélte a magáról megfélekedett diákot, a tábla Ceridon dr. védőbeszéde után a büntetést egy hónapi fogházra szállította le. A felek nem felebbesték és így az ítélet jogerőre emelkedett.

Primaria Municipiului Cluj

Nr. 1785-1928.

Publicare de concurs

Primăria Municipiului Cluj publică concurs pentru 2 vagoane a 10 tone in merit portland necesar la lucrările in regie.

Deviz condițiuni precum si toate deslusirile necesare sa pot primi la Serv. tehnic Str. Bratianu Nr. 25. I. Ing. Lakatos intre oare 11-13 a. m.

Ofertele in plic inchis si sigilat sa vor inainta pana la data de 27 febr. 1928 oara 17 p. m. in sala cea mare a primariei.

Se va anexa ofertei garantia de 4% in numerar sau efecte garantate de stat. Licitatia se va tine in conformitate cu Leg. Contab. Publ. art. 72-78. Cluj, la 7 Februarie 1928.

Primăria Municipiului Cluj

Butoránleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stingi, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hiteles egységnek kedvező fizetési feltételek

Ku min

(Bucuresti) mara ma Napirend e lal bizonyo vezese targ választasi (ásügyi mi kinevezések tal megtán is, aki szán

Miculesco petroleumva ben építvek nalakon na P. Joani vári főügye lal fel. azu rését, aki a tengeri k javaslatát, jár le. Arr riu minisz Saveanu vaslat dece napirendre lehet elhala

Nag fogal

(Cluj-Kolo let tud.) Nog óra 5 perck lozsvára Va raszpárti ve ron többszáz kessé és a vissza a pár várakozók ké telektelek, társadalmi o akik hatalmi Vajda Sándo

Vajda Sár váltak és fog kolozsvári p val az élükö itlévő vezet nélkül futott nácsalanan tudták mire terelnők bej dását. Végül lágosították felen volt N nagyenyedi ról érkező p ta és lelkes sereglett kö követtele, ho Vajda hossz dett a tömeg

— Véres pestről jelen támadás tör Béla tizen det, amikor uccában eg és rávált, különben les pénztárcáját rabló eléged csapni csirk markolatig d rába, majd nekült. Mész rá s a ment Állapota sub — Ma est bemutatója. órakor tartj mutatóját a híri film, ar májából kész Petrovics S től kezdődő roban.

Kulturpropagandisták, mint választási kortesek

A parlament mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, febr. 22. A kamara mai ülésén Saveanu elnököl. Napirend előtt D. R. Joanitescu interpellál bizonyos kulturpropagandisták kinevezése tárgyában, kik nem egyebek mint választási kortesek. Angheliescu közölte fásügyi min. védelmébe veszi ezeket a kinevezéseket, valamint a Joanitescu által megtámadott Ghila ilfovi perfektust is, aki számos iskolát épített.

Miculescu kormányparti kéri, hogy a petroleumvezeteket minél belterjesebben építsék ki, mert a hosszú vasutvonalakon nagyon sok tönkre megy.

P. Joanitescu újból Georgian kolozsvári főügyész lemondása ügyében szólal fel, azután felolvassa Madgearu kérését, aki azt kéri, hogy ne tárgyalják a tengeri dokkok szerződésének a törvényjavaslatát, addig, amíg kizárása nem jár le. Arra hivatkozik, hogy ezt Dimitriu miniszter megígérte.

Saveanu elnök kifejti, hogy ez a javaslat decemberről maradt a mostani napirendre és csak a kormány kérésére lehet elhalasztani.

Jon Draghici kéri a Babadag-tulceai vasutvonal építésének befejezését.

Lazar kormányparti kéri, hogy a lakosságnak könnyítéseket adjanak az adó fizetésénél és az örökösödési illetékeknél.

Dimitiescu intézkedéseket kér a mértékhiitelesítési ellenőrök ellen, akik sajnálgatják a kereskedőket és iparosokat. Ezután folytatták a bírói szervezeti törvény részletes vitáját és a javaslat 20 szakaszt módosítás nélkül megszavazták.

A szenátus ülésén Lepadatu kultuszminiszter bejelentette a csernovitzi konzervatórium telkének megvásárlásáról szóló javaslatot. Marasescu nemzeti párttagja kérdésként, miért neveztek ki durostori esperesé ugyanazt a személyt, akit nemrég súlyos okok miatt elmozdítottak állásától.

Lepadatu miniszter hangsúlyozza, hogy a kinevezést az egyházi szervek végzik, a törvények értelmében.

Raducanu kéri, vajon az illető előéletére vonatkozó okmányok ismeretese-e a miniszter előtt.

Lepadatu igenlően válaszolt.

Nagy szimpátia-tüntetéssel fogadták Vajda Sándort a kolozsvári pályaudvaron

(Cluj-Kolozsvár, febr. 22. Az Uj Kelet tud.) Negyvenötperces késéssel, este 9 óra 5 perckor érkezett meg szerdán Kolozsvárra Vajda Sándor, a nemzeti párt pártvezető politikusa. A pályaudvaron többszázfős tömeg várta. A vonat késése és a csipős hideg nem riasztotta vissza a pártbírákat a várakozástól. A várakozók között egyetem tanárok, intellektuelek, vidéki parasztek és más társadalmi osztályhoz tartozók voltak, akik hatalmas zászlóval vonultak ki Vajda Sándor elé.

Vajda Sándort már délután öt órára várták és fogadtatására ki is vonultak a kolozsvári pályaudvarra, Maniu Gyulával az élükön, a nemzeti párt pártvezetőjével. A vonat azonban Vajda nélkül futott be. A várakozók eleinte táncszalánul állottak a peronon és nem tudták mire magyarázni a volt miniszterelnök bejelentett érkezésének elmaradását. Végül azután a vonat utasai felvilágosították Maniuékat, hogy Vajda kénytelen volt Nagyenyedre leszállani. A nagyenyedi állomáson ugyanis az Aradról érkező politikust hatalmas tömeg várta és lelkes tüntetéssel fogadta. Az összereszelet közönség egyre hangosabban követelte, hogy Vajda beszédet mondjon. Vajda hosszas szabadság után engedett a tömeg kívánságának, de bejelentette, hogy csak röviden fog szólni. Alig kezdett azonban beszédébe Vajda, a kalauz elindította a vonatot és így a volt miniszterelnök lemaradt, mert a pártbírák követelték a beszéd befejezését.

Vajda a legközelebbi gyorsvonattal folytatta útját, amely háromnegyed óras késéssel negyed tíz órakor futott be a kolozsvári pályaudvarra. A pályaudvaron felsorakozott tömeg hatalmas üdvözléssel fogadta a vonatot és amint Vajda alakja megjelent a hálókocsi ablakában, rázendítettek a román himnuszra. A színni nem akaró ovációk után Hatigan Emil egyetemi professzor üdvözölte Vajda Sándort, aki elfogadott szavakkal köszönté meg az üdvözléseket. Utána a tömeg négyes sorokban megindult a város felé. A menet, amelynek élén levon haladt egy monostori parasztként, Maniu autója zárta be, amely a két nemzeti párt pártvezetőt vezért vitte. A „Patria” előtt a menet megállott és az erkélyről Vajda Sándor újra beszédet mondott. Ezután a tömeg rendben szétoszlott, a párt vezérkara pedig a Newyork éttermében intim vacsorára ült össze.

Vajda fogadtatására megjelent a kolozsvári szociáldemokrata párt küldöttsége is, amely a munkások nevében üdvözölte a nemzeti párt pártvezetőt.

Vajda fogadtatására megjelent a kolozsvári szociáldemokrata párt küldöttsége is, amely a munkások nevében üdvözölte a nemzeti párt pártvezetőt.

Vajda fogadtatására megjelent a kolozsvári szociáldemokrata párt küldöttsége is, amely a munkások nevében üdvözölte a nemzeti párt pártvezetőt.

A Népszövetség tagjai körében megütközést keltett a szentgotthárdi fegyverszállítmány megsemmisítése. Genfből jelentik: A Népszövetség tagjai körében, akik a biztonági bizottsági ülésein részt vesznek, nagy megütközést keltett, hogy a szentgotthárdi fegyverszállítmányt megsemmisítették. A biztonági bizottság ülésein részt vevő kismatant-delegátusok élénk táviratokat váltanak kormányokkal, amelyekben arra kéri azokat, hogy az elvesztigációt sürgető jegyzékeiket bővítsék ki.

Ródlíjjával belerohant a telefonpóznába és szörnyet halt. Dési tudósítónk jelenti: Tragikusvégi ródlibaleset érte tegnap estefelé Nagy Lászlót, a désaknai főszolgabíróság szimpátiának örvendő jegyzőjét. Nagy ródlíznit volt és az egyik menetben, az erősbődő szűrkülett miatt, kisiklott az úttestről és olyan erővel rohant neki egy villanypóznának, hogy azonnal szörnyet halt. A tragikus eset általános részvételt keltett. Nagy Lászlót csütörtökön délután temetik.

A nyomor elől a kutba ugrott egy fiatal máramarosi zsidó asszony. Felsővisói tudósítónk jelenti: A máramarosi nyomor áldozatainak végtelen listájára ma egy újabb szerencsétlen embersors iratkozott föl folytatásképen. Speciális máramarosi eset, amelynek áldozata speciálisan máramarosi módon vetett véget zaklatott és pénztelenséggel megnehezített életének. Schmale Scheierné, a kisváros általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendő zsidóasszonya, a Máramaros legújabb áldozata, aki, amíg jó módban élt, valóságos istápolója volt a zsidó szegényeknek és a nyomorgó árva gyermekeknek. Schmale Scheierné a felsővisói „Talmud Tóra” egyesület elnöke volt a felesége és a legutóbbi évek anyagi gondjai teljesen megviselték idegét. Az eleven természetű és még az élethajnalán lévő asszonyt egy reggel a szomszédok megpillantották, amint az uccán, ziláltan és gyors sietőséggel futásnak eredt. Az asszony ismerősei megkérdezték, hogy hová rohan, mire Scheierné azt a feleletet adta, hogy az orvoshoz. A kérdezősködők megnyugodtak a természetesen látszó válaszból és csak később tudták meg, hogy a szerencsétlen fiatal asszony az utolsó útját tette meg azon a reggelen. Scheierné bátyjának a közelben lévő házába rohant és onnan nem tért vissza többé.

tartozói létrán ereszkedtek le a kutba, de amíg ez megtörténhetett az asszony megfulladt és csak hulláját tudták napvilágra hozni. Scheierné halála az egész vidéken óriási részvételt keltett.

Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd növendékeinek hangversenye. Tegnap este zajlott le a katolikus gimnázium dísztermében Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd növendékeinek vizsgája egy Schubert-est keretében. A vizsga eredményéből leszögezhetjük, hogy a két kiváló zenepedagógus tudatos munkát végzett és a tegnapi vizsgán megérdemelten aratták le növendékeik sikerén keresztül ambícióval átütött munkájuk eredményét. A műsor első száma Fogel Mária „A-moll” szonátája volt. Fogel Mária játéka mély érzéssel volt telítve, átszellemült futamai művészi erővel tettek tanúbizonyságot. Fogel Mária szolgáltatta egyébként nagy hozzáértéssel a zongorakíséretet is. Tóth Iluska csengő szopránja kelle-

Ritott divathatár mindenszínben
Lei 485
BLATT áruháza, Cluj

mes Löwy Leopold meleg tenorja nagy reménységekkel biztat. Berkó Nusi és Farkas Nusi zongoraszámaiból megállapítható, hogy a két növendék, korukat meghaladó művészettel mutatkoztak be a közönségnek. Löwy Bella vivőerős hangja, kristálytisza szopránja hatást keltett. Nits Gyula érzéssel énekelt. A 7 éves Mátyás Ilonka briliáns játéka elragadtatta a közönséget. A csodagyermeket hosszasan ünnepezték. Rosenblatt Rózi atnéke kimagasló a műsorból. Az a véleményünk, hogy művészete előtt nyitva áll az ut a nyugati színpadok felé. Még sokat fog hallatni magáról. Brief Dezsőnek iskolázott tenorja, Roman Stellanak erős szopránja és szép pianói hatást váltottak ki. Szép sikert aratott Vámos Dusika, aki igéző játékaival nagy művészetet és még nagyobb muzikalitást árult el. A hájos művésznek sokat ígérő játéka méltó befejezése volt a szép műsornak. (h.)

Invitare.
Moara Sistemática S. A. din Câmpia Turzii ține la 1 martie 1928 la ora 11 in localul propriu, adunare generală extraordinară, care va avea drept de hotărre fară considerare la numărul acțiunilor, Program: Modificarea Statulelor și alta propunerii. La adunare numai acțiunari au drept de votat, cari au de pus acție contra unei adăvirnța de primire cu o zi înainte ținerii ședinței la biroul societății. Adevarinta eliberată servește ca bilet de legitimație.
Directiunea

arme-Zichy-iat

tanács
ebben az ügyben a belügyminiszter...
kastélyvásár...
folytatásával dr...
gatási vezérfel...
mány. A vármé...
vizsgálat hi...
Mósoiu Tra...
sította. A tábor...
vizsgálatot né...
gják fejezni.
ök szerint.

gálat a vár...
alásút fogja...
ebben az eset...
márciusban

kolozsvári újságja

arra, hogy...
vettem el, már...
örve Calang...
ngokban áll...
ebben meg ne...
vagyona oda...

án dr. Scriban...
riolta meg ve...
hogy a fiatal...
rosszul bán...
eredésében h...
dolatlanul er...
esapja is meg...
az itéletábla...
ember jövőjé...
hogy karrier...
a börtönbünt...

lái Cluj
ncurs
Cluj public...
a 10 tone c...
a lucrările in...

si toate des...
rimi la Serv...
25. I. Ing...
a. m.
si sigilat sa...
ta de 27 M...
cea mare a

antia de 4%
ntate de stat...
conformitate...
72-78.
cipului Cluj

Angol pulover férfi és noi Lei 590
BLATT áruháza, Cluj

Felhívás az iparosokhoz és minden más munkaadóhoz! Rövidesen megkezdődnek a tavaszi munkálatok, ami minden foglalkozási ágának a fellendülését hozza magával. Ezért mindenki — saját jól felfogott érdekében már most gondoskodik a szükséges tanonc utánpótlásról. Ezt a legjobban és legkényesebben a cluj Pályaválasztási Tanácsadó útján teheti meg, mely szervezet orvosi és alkalmassági vizsgálat alapján helyez el díjmentesen tanoncokat. Előjegyzéseket — akár későbbi időpontra is — már most elfogad az iroda: Strada Paris 36. Hivatalos órák: szerdán d. u. 3-6-ig és vasárnap d. e. 8-10-ig. Telefon 6-74.

Selyem florharisnya minden színben Lei 98
BLATT áruháza, Cluj

szá többé. Az udvar közepén álló kut körül azonban siető lábnyomok voltak láthatók. A szerencsétlen fiatalasszony bevette magát a művizű kutba és a loccsanásra elősiető házbéliek már csak a bugyburékoló vizet látták, amely elnyelte a pillanatnyi elmezávarában halálba ugró asszonyt. Hozzá-

Olcsó tavaszi szövetvásár!

HELLER & MOLNAR

divatnagyruházában Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand 15

Mintás sport kabátszövet, 140 cm. széles	lei 275
Mintás divat kabátszövetek, 140 cm. széles	lei 315
Kasha divat kabátszövetek, 140 cm. széles	lei 495
Poplin ruhaszövetek, duplaszéles, tiszta gyapju	lei 225
Ripsz ruhaszövet ujdonság, minden színben	lei 280

Nagy választék a legújabb divat- és szövetekben. Speciális gyermek- és női ruhák is.

Olcsó reklám

A „Semmi“ filozófiája

A Nobel-díjra jelölt erdélyi tudós bölcselete

1.

Az emberiség legősibb tudománya a metafizika s csodálatos, hogy éppen ez a tudomány mutat fel legkevesebb haladást. Nem tudjuk, hogy a neandervölgyi embernek voltak-e problémái de ha gondolkozott azon, hogy mi a dolgok „végoka“, mi a dolgok „lényege“ — mi az, hogy valóság, mi az, semmi, — akkor bizonyára ő volt a metafizikusok őse. És ha elgondoljuk, hogy a rendes időszámítás előtt félszázaddal élt Parmenides, az első tudományos metafizikus, épp oly távol állott a metafizika nagy problémáinak megoldásától, mint XVIII. századbeli Kant Immanuel s a napjainkban élő diósádi Kultsár András, — a Nobel-díj jelöltje — akkor igazat kell adnunk Du Bois Reymondnak, aki meghuzta a halálhangot a metafizika felett s kimondta a nagyszót: **Ignorabimus!** Sohasem fogjuk megoldani a végokok problémáit!

Ámde az emberi elme minderre képes, csak arra nem, hogy az egyszer felvetett probléma megoldásáról lemondjon. Hiába kért szót a kérdések feltevésehez az angol James s hiába bizonyította a pragmatizmus iskolája, hogy nem a feleletekben, hanem a kérdésekben van a hiba s hiába állapította meg Mach Ernő, hogy a metafizika értelmetlen kérdéseire csak értelmetlen felelet adható. — mégis egyre többen foglalkoznak azzal a sziszifuszi munkával, hogy a világegyetem s az Élet önkényesen felvetett nagy problémáit a pusztá spekuláció segítségével megoldják. Ennek a csökönységnek oka pedig nem más, mint az emberi lélek legmélyére beágyazott megismerési vágy, amit a német filozófusok találóan „metaphysisches Bedürfnis“-nek neveznek. Ezt a szükségletet ma még — úgy látszik — semmiféle más tudomány ki nem elégítheti, csakis a metafizika...

2.

Hat évvel ezelőtt egy páratlanul érdekes erdélyi könyv jelent meg a metafizika nagy problémáiról. A könyv címe: **Uj gondolatok — régi titkokról** (Tentamen). Szerzője: Diósádi Kultsár András szamosújvári rendőrkapitány, aki munkája előszavában ezeket írja: „Ez a Tentamen kis könyv, de nagy hiúsága. — semmivel sem hisz kevesebbet magáról, mint azt, hogy prolegomena az egyetlen lehetséges metafizikához, ahhoz, melynek mint már tudományának alapja ő maga“.

A könyv Szamosújváron jelent meg — úgy látszik, a nyilvánosság teljes kizárásával, mert arról éveken át Erdélyben senki sem vett tudomást. Szinte érthetetlen előttünk ez a közöny! Miért hallgatták agyon egy magyar tudós nagyszerű könyvét éppen Erdélyben, hol nehány jó, vagy rossz vers és novella már elegendő az „erdélyi író“ címének és jellegének elnyeréséhez s ahol annyi a mondvaesés nagyság, hogy azok nyilvántartása céljából már egy Erdélyi Lexikon kiadásának szükségessége is felmerült Kultsár Andrást azonban bőségesen kárpótolta a sors a hatéves erdélyi közönyért. Nehány héttel ezelőtt már Erdélyben is mindenkinek tudomásul kellett vennie a szenzációs hírt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Pauler Ákos és Fejér Lipót egyetemi tanárok indítványára az 1922-ben, Erdélyben megjelent munkája alapján a Nobel-díjra jelöltte az egykori szamosújvári rendőrkapitányt.

3.

Mi az a nóvum, amivel Kultsár András gazdagította a metafizika irodalmát? Kultsár szerint az eddigi metafizika csupa zavar, csupa tévedés és el-lentmondás, — de a legnagyobb ellentmondás éppen a Kant filozófiája. Nos ez még nem volna nóvum, mert azt már a neokantizmus egyik legkiválóbb

A bőr mysteriuma!

Hogyan lehet szabadulni a zsírfelcsúszástól és emellett megőrizni a ráncmentes, sima, fiatalos bőrt? Elida bőrápolással. Mert a bőrnek éppen az a mystikus rejtélye, hogy kívülről táplálható. Az Elida krémek nyersanyagjai annyira tiszták, hogy velük minden veszély nélkül a bőr táplálkozni is lehetne.

A bőrnek kétféle krémre van szüksége: **Elida Cold-Cream** megóvja arcbőrét éjjelen át, a száraz bőrt a szükséges zsíradékkal látja el. — **Elida Archrém** használata minden órában kellemes. Megóv és gyógyít, nem fénylik, nem zsíroz és nem tapad. Mindig láthatatlan, sohasem hatástalan. A bőrnek alabastromszerű színezetet kölcsönöz.

ELIDA ARCKRÉM

képviselője, Windelband is megállapította, hogy: Kantot megérteni annyit tesz, mint őt meghaladni. Ámde Kultsár tovább megy, mint a neokantizmus, — ő arra vállalkozik, hogy megdöntse a kanti tételeket. Ahogy egy másik, — hozzá sok tekintetben hasonló — erdélyi zseni, Bolyai János, nem meghaladni, hanem megdönteni igyekezett az örökéletinek vélt euklideszi tételeket.

Kultsár szerint Kant tévedése abban áll, hogy összetévesztette a valóság létező és a semmi nem létező világát. Ezt a kettőt pedig szerinte élesen el kell választani egymástól. Az emberi értelem csak a semmiből meríti a valóságra vonatkozó ismereteit. A valóság hiányát mindig csak a valóság árnyéka, a valóság képe mutatja. A valóság tehát csak a semmiből ismerhető meg. A semmi nem lehet egyéb, mint a valóság képe az értelemben. Kant azt tanítja, hogy lehet valami, ami nincs. (Ding an sich — magánvaló.) Kultsár szerint a semmi sohasem lehet valóság. Ez az első tétele. A második pedig így szól: „A semmi mindig a semminek és a valóság képeinek fogalma a fizta emberi értelemben mert: ha a semmi egyformán látszik lenni és egyformán nem lehet, akkor a semmi csak látszata a létnek, csak üres látszata annak, ami valóban van a valóságnak, tehát nyilván a valóság képe“ (Tentamen 58. old.).

4.

Kultsár nem hisz a semmiből-teremtés tanában, mert szerinte a semmit is isten teremtette. „Annál az istennél, aki a semmiből teremt, mindenhatóbb az, aki, hogy teremtsen, még a semmire sem szorul rá, hanem még azt is

ő teremti.“ (Tentamen 19. old.).

Rövidre fogva (valóban: in nuce) ezek a sarkalatos tételei a Semmi filozófiájának. Kultsár András a legnagyobb filozófusokat jellemző kérelhetetlen vaslogikával és matematikai módszerrel bizonyítja 126 oldalas könyvében a maga igazát. Ami Leibnitz filozófiájában a Monád, a Kantéban a Ding an sich, a Schopenhaueréban a Wille, — a Vaihingerében az Als-ob a „Mintha“, — azt a szerenét tölti be a Kultsár bölcselétében a Semmi.

Minden metafizikus az istenkeresés útján indul el s aztán megáll ennek a

végtelen utnak bizonyos pontján s ezt a pontot igazságnak nevezi. Hogy Kultsár András meddig haladt ezen az uton — meghaladta-e Kantot, vagy tán el sem érte, — ezt nem mi döntjük el hanem a metafizika akadémikus tudósai, akik még hisznek ebben a tudományban. E sorok írója nem hisz az ugynevezett abszolút igazságokban, s így az azokat kereső tudományban sem s inkább Jameszel tart, aki megállapította, hogy csak eszköz-igazságok vannak s az igazság mindig: „a legcélszerűbb tévedés“.

Turnowsky Sándor.

Öngyilkos lett a máramarosszigeti Casa Noastra igazgatója

(Sighet-M.-Sziget febr. 22. Az Uj Kelet tud.) Egy részleteiben megrázó és megdöbbentő öngyilkosság tartja izgalomban Máramarossziget közvéleményét. Szerdán hajnalban a város egyik számottevő és köztisztelőben álló alakja, **Grosz Jakab**, a Casa Noastra máramarosszigeti fiókintézetének igazgatója Fecske-uca 5 szám alatti lakásán, szobája ablakpárkányára egy ruhaszártó kötél segítségével felakasztotta magát.

Grosz Jakab tegnap délután még bement hivatalába, de akkor már megfogamzott agyában az öngyilkosság gondolata és több levelet írt meg, amelyben különböző családi és üzleti jellegű intézkedéseket tett halála esetére. Tegnap este egy főtéri fűszerüzletben megvásárolta azt a ruhaszártó kötelet, amelyre aztán felakasztotta magát.

A közbeesülésben álló bankdirektor

öngyilkossága annál megrendítőbb, mivel jó anyagi viszonyok között élt és bankügyleteit nagy hozzáértéssel és előrelátással vezette. Az öngyilkosnak nincs is semmilyen kapcsolata a bank ügyeivel.

Öngyilkosságának közvetlen oka feleségével való rossz életmódja volt. Már két éve elválva élt a feleségétől. Három levelet hagyott hátra, amelyek közül az egyiket a Casa Noastra szatmári központjának, a másodikat Nádas aligazgatónak, a harmadikat pedig családja-nak címezte.

Az ügyészség közvetlen az öngyilkosság felfedezése után megindította a vizsálatot és az öngyilkos hátrahagyott leveleit lefoglalta.

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

APRO
Egyszeri k
betűvel 10
Álláskeres
Apróhird
levelet csai
mellékelve
et 0

Kötöt
számkában
referenciák
kező szabás
reccre keré
Jelenkezi C
trici 99. az

Hunw
Cluj, Str.
(volt Bolya
Telefon 1-4

Üvegcsiszol
tűkgyár,
üveg rak
üvegcsisz
Hibás tükr
foncsaró

Különbe
szépén buto
ba a hely
fürdőszoba h
tal, március
adó, Str. Gen
tet, v. Eötvös

Szö
amerikai s
jobban és
ka: hatók
sen (jad.
v.ántra.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyeszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Aláírási díj 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elölizetőknek 150 lej.

Kötött szövegt
sz. Amőn járás, jó referenciákkal rendelkező szabású és díszes kerestetik. — Jelen közni Călea Victoriei 99. az udvarban. 176

Marosvásárhelyen főtér közelében szép portályos [üzlethelyiség] átadó. Ertekezni S. r. Sft. Gheorghe 4. Magazin Patent. 178

Kunwald

Cluj, Str. Vlahuța (völ. Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

üvegisződa és tükrőgyár. Tábla- és raktár és üveg üzem. Helyi tükrök újra üvegporozása

Különbejárati szobát burkolozott szobát a belvárosban, fürdőszoba használatos, március 1-re kiadó, Str. Gen. Berthelot, v. Eötvös-u 25.

Szőlőoltványok

Amerikai szőlő és gyökéres vesszők legjobban és garantált fajtiszta kaphatók **Caspari Fr.**-nél Medyresen (jud. Târnava mare. Arjegyzék kiadásra). — Ügynök kerestetik

Telefon 13-00

Téli fűtésre 750 lejért házhoz szállít

1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt

FISCHER

Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

Ajánlunk elsőrendű **husvétii italokat**

husvétii italokat

50 literen felüli és vagontelekben mennyiségben, a legjutányosabb naplárakban és pedig Magyarai, Ermelléki és gyulafehérvári fajborok, I-a Asztali borok és oborok is minden minőségben. Kiszűstön főzött, saját termelésű szőlőrium és seprőpálinka. — Megrendeléseket **Fratii FEIGER Testvérek** céghez — **Simleul-Silvaniei** — kérünk

Telefon 4-93.

írógépek

új és használt állapotban. Ugyiszintén számoló és sokszorosító gépek állandóan **nagy választékban** kaphatók. Nagy sportok javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal

Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb szer az **"Egger-Petrol"** Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

irodahelyiség
Két-három szobából álló kerestetik a főtér közelében. Cím a Kládován.

A „NATIONALA” általános biztosító társaság

Bukarest. Alaptőke és tartalékok lei 150,000.000

tudomására hozza t. feleinek, hogy közkívánatra bevezette az orvosi vizsgálat nélküli népbiztosítást, havi sorsolással és eihalalozás esetén a biztosított összeg kifizetésével. A sorsolásban, csekély pótdíj ellenében a már érvényben levő kötvények tulajdonosai is részt vehetnek. Felvilágosítással szolgál **Str. Doamnei 12.** a bukaresti központi Vezérigazgatóság. — azonkívül az ország minden helységében működő képviseltek

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

Cluj, Piața Unirii 7. szám. — **Fiókjai:** Déz, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. **Saját tőkéi 77 millió lej.** — **Affiliált intézetei:** Torda-Aranyos Varmegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurakárai a vasut mellett

Verlässlich orth. **Maschinen Mizes**

aus erstklassigem Mehl in 5 Kg. Packete **30 £. per Kgr.** ab Waggon Gurahont.

Ersuchen prompteste Bestellungen an **Orth. Izr. Kultusgemeinde** Gurahont, Jossajel zu richten.

Columbia gramofon és lemezek

Révész Ernő, Targu-Mures.

MEGJELENT

Tibor Dénes új könyve **??**

MIÉRT

Vádirat a háboru borzalmairól, zsidó katonák hőies viselkedéseiről, novellák, riportok, élmények. Abel Pann és Guncser művészi címlapjával.

Ára 100 lei

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Jüdisches LEXIKON

UEBER 230 MITARBEITER

jüdische Gelehrte, Fachschriftsteller, Männer und Frauen der Praxis, Rabbiner, Bibliothekare, Dozenten und Redakteure haben sich mit den Herausgebern **dr Georg Herlitz** und **dr Bruno Kirschner** und den Fachredakteuren Prof. dr. Ismar Elbogen, dr. Josef Meisl, dr. Aron Sandler, dr. Max Soloweitschik, dr. Felix A. Theilhaber, Dr. Robert Weltsch, Rabb. Dr. Max Wiener vereinigt, um dieses

Standardwerk des Judentums

in zehnjähriger, sorgfältigster Vorbereitung zu schaffen. Aus dem Kreise der Mitarbeiter nennen wir: Julius Bab, Rabb. Dr. Leo Baeck, Prof. Ed. Baneth, Prof. Umberto Cassuto, Prof. Arth. Cohen, Prof. Simon Dubnow, Dr. Alfred Einstein, Dr. Ismar Freund, Rabb. Dr. Felix Goldmann, Prof. Alfred Grotte, Prof. Julius Guttmann, Doz. I. Heinemann, Dr. Ludwig Holländer, Prof. Sam. Krauss, Chefredakteur Dr. Richard Lewinsohn (Moras), Prof. Ed. Mahler, Prof. Siegr. Marck, Prof. I. Markon, J. Mises, Leo Motzkin, Arno Nadel, Dr. Paul Nathan, Prof. Franz Oppenheimer, Chefredakteur Dr. Felix Pinner, Jakob Rosenheim, Prof. Gottfr. Salomon, Rabb. Dr. Caesar Seligmann, Prof. D. Simonsen, Nahum Sokolow, Doz. H. Torczyner, Prof. Gotthold Weil, Prof. Ch. Weizmann, Arnold Zweig usw.

Umfang: Etwa 180 Bogen Lexikonformat, also caa 3000 Seiten. — **Erscheinungsweise:** Der erste Band is bereits erschienen, der zweite erscheint im März 1928, die letzten bis Ende 1928. Ausser der Band-Ausgabe erscheint gleichzeitig eine Ausgabe in etwa 15 monatlichen Lieferungen. — **Preise:** Ausser der Lieferungen, die **monatlich je 9 Mk. kosten** erscheint das Werk in vier Buckram- (Ganzleinen-) oder Halbleinen-Bänden zum Preise von je

35 Mark
bzw.
44 Mark

BESTELLZETTEL

An **Uj Kelet könyvosztálya** Cluj

Aus dem jüdischen Verlag G. m. b. H., Berlin W 57, bestelle ich: _____ Expl. des vierbändigen jüdischen Lexikons, herausgegeben von Dr. Herlitz und Dr. Kirschner in Ganzleinen zum Subskriptionspreis von je 35 Mark pro Band in Halbleinen zum Subskriptionspreis von je 44 Mark pro Band

ich verpflichte mich, alle vier Bände, die einzeln nicht abgegeben werden, sofort nach Erscheinen zu dem festgesetzten Subskriptionspreise abzunehmen; dieser Preis ist auf Grund eines Gesamtumfangs der vier Bände von 180 Bogen (inkl. Illustrationen usw.) errechnet. Bei einem Mehrumfang erhöht sich der Preis des letzten Bandes entsprechend.

Unterschrift (bitte deutlich) _____ Datum _____

Genau Adresse _____ Ausschlüsslicher Gerichtsstand des Ortes der Buchhandlung bzw. Amtsgericht Berlin-Mitte. Eigentumsvorbehalt nach § 455 BGB. — Nichtgewünschtes ist durchzustreichen

ZSIDÓ GYEREKEK

Irta V. Melschin

Mindenkinek meg vannak a maga gondja és dolgai. De a Perminovházas pár egész különös módon tartózkodón viselkedik. Látszólag mind a ketten nagyon ingerültek, állandóan veszekednek egymással, természetesen mindig egész fojtott hangon. Semmit sem visznek a vásárra. A férfi suttyogva piszkolja az asszonyt. A nő végre nem bírja tovább és sirva fakad.

— Mindig ilyen vagy, mindig... Hát mi rosszat tettem én? Talán már egy szót sem szabad váltani az embernek, ha véletlenül valamely ösmerőssel találkozol? Mért ne kínálhattam volna meg egy pohár teával? Hiszen te is találkoztál már ösmerősökkel, magad is elöltöttél a celláinkban — azért még nem szólottam neked semmit.

— Csönd — szakította félbe haragos suttyogással férje. Vadul nézett rá, mint ha a szemével akarná elnyelni és egész teste reszketett a visszafojtott dühben. A családi jelenet nem kerülte el Kitajev figyelmét.

— Ai! — nyíftan Kitajev a cella másik végéből — nézzétek csak fiúk! Perminov már megint feltékenykedik oldalfordájára. Még megesis, hogy a mi jámbor öregünket fogja gyanuba. Hogy milyen szerencsétlen egy asszony ez! Éjszakára sánctól rak körébe a cök-mökjéből, hogy senki se érhesse közelébe és fényes nappal nem enged ki nemni sem, tisztesség ne essék szótván. Héj anyomasszony! köpj a vén disznóra! Van itt elég fiatal legény, szemre valóbbak, mint ő. Teszem én, pislanis csak énám, Mi?

Igazad van hátyó, mindig feltékeny... Már nem lehet kibírni vele, — felelt a nő magából kikelve. Legalább az emberek előtt szégyelhetné magát! Ugyan ki venne még szemre engem. Ötvenegvedikben vagyok...

— Ai, te szajha, ivólt a férfi és öngyöngve forgatja a szemét. — Ha egyszer én neki látok és úgy el dögönyözlek, ahogyan te megérdemeled, akkor majd megtanulod, hogyan kell egy tisztességes asszonynak viselkedni!

— Hát miért nem viselkedik én tisztességesen?

— Mindig kapható vagy, hogy az első jöttmenttel összeadd magad.

— De hát hogyan?

— Ma is mindjárt megtudod, hogyan... te szajha!

A szót azonnal egy csattanós pofon követte. Az asszony hangosan felzokogott. Az egész cella fölláborodott ezen az erőszakosságon (alighanem inkább annál az oknál fogva, hogy a fegyverek közül egyik sem tudta szenvedni Perminovot. Sőt Kitajev a humanitás védelmére, általánosságban és különösképpen pedig a nő nem gyöngeségének védelmére mindjárt egy szónoklatot tartott és hajszálon mulott, hogy el nem agyabulálta Perminovot. Perminov nem lehetett egyebet, nagyot köpött és elhagyta a cellát. A felesége ott ült és még sokáig sirt. Az öreg Nikolajev hozzámment és részvétellel beszélgetett vele. Az ötvenegy év ellenére is, amelyet emlegetett az asszony még eléggé fiatalos és csinos volt. Valaha alighanem jobb napokat látott. Sok keserűség és lázongás gyülemlett meg a látás és megismerésének lelkében. Példáknak egyre az aítő felé nézett és halk hangon, de szapora szóval mesélte el életérmét az öreg Nikolajevnek.

— Ne higj neki nagyapó akár mit is beszél jámborságáról. Rabió volt, igazi rabió. Még ma sem tudom megérteni, hogy mivel boszorkányozott meg engem, — de szép nem volt, sem gazdag, sem okos... Valóságos fatuskó! Ő már a második férjem. Az első uramtól van egy felnőtt leányom.

Ő mlatta aggódnom leginkább. Ki tudja mi történt azóta az én lelkem galamboskámval. Flacsak tudnád, hogy milyen szép és finom volt, mint egy valóságos kisasszony... Még előbbem sem szégyelte magát.

— De hát mért nem hagyod faképnél ezt az undokot?

— Hiszen én sem voltam szabad, büntetésben kerültem ide. Engem is bekevert a dolgába... Én semmit sem áruktam el, minden eltitkoltam és engem is elítélték. Most azt mondják, hogy valamilyen manifesztummal kegyelmet kapok, csak nem tudom, hogy hogyan és miképen. Ő biztosan tudja már, de nem mondja meg nekem és azt is megtiltja, hogy más embereket kérdezzek meg.

— Tán csak nem akarod ellen tart magánál?

— Fenyegetésekkel nagyapó... Egyre azon töröm magam, hogy jó emberektől tanácsot kérjek, de lehetetlen, mert mindig rám vigyáz. És gondold, csak azt akarja, hogy a Sasjenka leányomat idehozassam.

Az asszony hirtelen elhaltgabott. Perminov megjelent az ajtóban és gyanakodva nézett a kipirult és láthatóan izgatott Nikolajev arcába.

— Arra kértem épen a nagyapót, hogy írjon egy kis levelet a Sasjenkának, — kiáltott gyorsan a férje felé hízegő tettetett mosollyal.

Perminov azonnal arcára öltötte a megszokott mézédés pofáját, úgy kérte Nikolajevet, hogy csak írja meg mentől hamarabb azt a levelet. Az öreg nem is kérte soká magát, hozott egy arkus szürke papírost, tintát, meg pennát, régmódi nagy kerek teknőből kerekít okulárját az orrára illesztette és haladéktalanul hozzá fogott a munkához. Mindenekelőtt tiszteltette mindenkit, rokonokat és ösmerősöket, amint azt ilik és ehhez kapcsolódott az ugyan-csak megszokott bevezetés:

„Kedves leányom Sasjenka, ebben a levélben anyai áldásomat küldöm neked, ami hasznodra váljon mindhalálo napjáig...”

Akkor aztán élénk színekben cselelt a transzalkálai pompás élet és végül jött a jóindulatu tanács, hogy Sasjenka hagyja el a háládatlan otthoni földet és jöjjen azonnal az ő szerelvévára szülőihez, hogy új és boldog életet kezdhesen.

Az öreg asszony keservesen sirt, mialatt Nikolajev az írást papírrave-totte, de egyetlen szó ellen sem mert tiltakozni, amit az ura diktált. A férfi zöldszemének pillantása, mintha minden gondolatot beléjefojtott, minden akarat nyilvánítását megbénította volna. És Nikolajev meg volt győződve, hogy hiába szeretne megszabadulni tőle, ez a kívánsága sohasem teljesülő álom marad...

IV.

Az esti ellenőrzés után épen becsuk-ták a folyósót, amikor az egyik fe-gyenc hangos szóval gyülekezésre hívta az összes fegyenceket, hogy a kolonia előjáróit megválasszák. A cel-lákat ez alkalommal nyitva hagyták és az összes fegyencek azonnal a nagyob-bik cellába szeltek, kit a közérdek, kit csak hívságos kíváncsiság hajtott. A kisebbik cellában csak Boruchovits maradt hozzátartozóival. Perminov a feleségével és az agyalágyult Bovo. Bovo a bundájába burkolózva mozdul-talanul ült a maga szurdékjában, egy kötelet csavargatott és mindenféle ördögűzést dörmögött a szakállába. Még a hatvanhétéves Timofejev is, hosszú ugorkaorrával és barázdás homlokán a bélyeggel, elment a választásra. Min-denkit megelőzve, fehér ingben, mellén

Keresztbefont karokkal, gonyosan mo-solyogva az öreg Nikolajev lépett be.

— No te zsugori, meggondoltad a dolgot? — kérdezte a mindig sürgő-lődő Kitajev és vállára csapott, aztán anélkül, hogy feleletre várt volna, el-szaladt, hogy feleletre várt volna, el-szaladt, hogy Krasznofszejovot megke-resse. Ez meg közben magától is meg-jelent a színen. Fölugrott egy priesre és igyen kiáltott az egybogyútt tömeg felé:

— Uraim, ne vesztogessük az időt, urak! Ami az előjárói tisztét illeti, mindanyian biztosítani kívánunk benne-tek, hogy jobb előjáró nem létezhetik, mint a mi Sviitunovunk. Különbön is senki más nincs itt, akit megválaszt-hatnánk.

— Már miért nem? Jokotovot, vagy Joanovot is meg lehet választani, — kiáltott valaki a hátulsó sarokból.

— Mi? Érdemes itt sokat beszélni róla! Sviitunov marad! Egyetértünk! — harsogta túl a közbekiáltott Kitajev, aki már Sviitunovval is barátságot kötött.

— Sviitunov! Sviitunov!

— Sokolov!

— Nos, önök mind hozzájárulnak, uraim, tehát Sviitunovnál maradunk, — enunciálta Krasznofszejov, mintha nem is hallotta volna a közbekiáltáso-kat. Most egy fontosabb ügy van még hátra, a játékasztal elárverezésének perktuálása. Mert máskülönbön tea, dohány és cukor nélkül maradunk az uton. Nos hát, ti öregek, mit kínáltok fel a játékasztalért?

Mindenki hallgatott.

— Én hajlandó vagyok három rubelt adni, — mondotta aztán maga Krasznofszejov.

— Három rubel. Ki ad többet?! — kiáltott Sviitunov, az előjáró, aki hir-telen fölbukkant a priesen és átvette az ügyek vezetését. Atléta természetü em-bér volt, kerek, rozszás arcán hosszú vörösbajusszal.

— Én négy rubelt adok, — kiáltott egy jóképű napparnított ember. Simára volt borotváltva és kockás szürke nad-rág volt rajta, az a bizonyos Löwen-stein zsidó, akiről Krasznofszejov be-szélt.

— Négy rubel... ki ad többet?

Krasznofszejov hat rubelt ígért, Lö-wenstein nyolcat. Erre Krasznofszejov elhallgatott. Sovokusov, már épen megakarta állapítani, hogy a játékasztal Löwenstein nyerte el, amikor a fülös oldalról egy fojtott, rekedt hang hangzott fel, amelynek hallatára mind-anyan is önkénytelenül odafordultak.

— És ötven kopek...

(Folyt. köv.)

ooooooooooooooooooooo
Megkezdődött a nagy purimi könyvvásár a Safruth-ban

Cluj, Piata M. Viteazul Nr. 39
 zsidóknak leszállított árai mellett

Legalkalmasabb SLACHMONES tárgyak:

Szabolcs: A zsidók egyetemes története 6 diszkítés	Lei 3000
Dubnow: Die Weltgeschichte des Jüd. Volkes I—VI.	2850
Grätz: Volkstümliche Geschichte der Juden I—III.	550
Grätz: Ugyanaz diszkidásában	1100
Lilien: Die Bücher der Bibl. 3 diszkítés	1800
Brieger: Lilien album (az összes Lilien-illusztrációkkal)	700
Bialik: Angewählte Gedichte. Diszköt.	300
Karpeles: Geschichte der jüdischen Lite-ratur	550
Kappel: Juden u. Judentum	1200
H. Singer: Jüdische Märchen	180
Rosenthal: Ernstes u. Heiteres aus dem jüd. Leben	130
Sofem Alechem: Die Geschichte Tevjes des Milchiger	96
— Stempenju Roman	96
— Aus dem nahen Osten	128
Chaim Bloch: Der prager Golem	96
— Ostjüdischer Humor	96
— Hersch Ostropoler	96
— Israel der Go teskämpfer	96
Bialik: Gedichte I II.	128
Max Brod: Eine Königin Ester (Drama)	64
Barwolot: Ester (in Schattenspiel für fünf Jung und Alt)	35
Chad Gadja: Das Pesachbuch	96
Kaegi: Die Bibel	96
Klatzkin: Hermann Cohen	96
Jehuda Halevi: Divan	96
Levi: Das Buch der jüdischen Weisheit	180
— Legenden aus Talmud u. Midras I-II	32
Perecz: Die goldene Kette (Drama) geb.	128
Theater: Jüd. Dramat. Anthologie, I-II.	128
Landsberger: Das Volk des Ghetto	128
Jüdische Bücherei 23 Bändchen, je	15
A. Ibn Esra Buch der Einheit	64
Torsiner: Deutsch-Hebr. Worte buch	450
שם וילנה 18 באב תרע"ד	6500
חורם וחסונאב 4 פראדמאנען	2200
רמב"ם	1200
ד' הלוק שוע	1100
משנות פונקטורט מום ד'טשער איבער-זענון	480
משנות ד' תפ"ח	250
מורה נבוכים (III.)	450

Gramofon-készülékek részletfizetésre is.

Héber és zsargon lemezek

a legbiresebb kántorok és énekesek felvétele

Óriási választékban 150 350 lei

Vidámság és derü

lesz otthonos mind a zsidó házbán, ahol

Jüdische Schwänke

zsidó vicc és anekdotagyűjteményt olvas-sák. 270 oldalon, finom, rendkívül csinos vászonkötésben. Összeállította a nálunk is jól ismert Immanuel Olschwanger.

ára 230 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

FOGAINKAT KIZÁROLAG EZEN

LEPGRAIN

PAPIR Rönk

gyárraktár
Lepage, Kvár
 Kérjen ajánlatot

bármilyen fajta, fűrésznek vagy külön-nösen furnirnak való, vétele ésé adása
Feuerstein Kálmán fakereskedő Cluj C. Victoriai 61. Parketta, f. jance, mozik stb.

SZERKESZ
 Cluj, S
 T
 Éjleli
 ELŐTIZET
 Egész
 Félv
 Negyed
 Egy hó
 KI ÉVFOI
 1928 f
 • 5
 Zsi
 Ro
 Ir
 M
 A Rűsö
 legtermész
 meglevő ös
 vezeteket
 párt"-ba ké
 vagy ugy,
 sága teljes
 javára, am
 szervezve,
 pon, midőn
 keretei meg
 feladatok c
 ségbe fogl
 Hy irányt
 ség már má
 dig a bukó
 mer az Ost
 29-iki száma
 nisation me
 Ami már
 politikai tel
 egyedül szá
 ugván nem
 mozzalom,
 lyással és
 kezik, mely
 gok mellett
 üink benne,
 gos zsidó n
 séggel magá
 dósága és a
 besszarábia
 gása között
 fűnség. En
 tolt terület
 a zsidó koll
 zódésben
 tett módon
 rekszik, va
 miát kíván
 céljára, —
 egy lényeg
 galom, mel
 nak, az eg
 realizálásá
 niai zsidó p
 désére irán
 és nem nép
 célja.
 Ehhez az
 hetjük, hog
 nyelvénél,
 ben tradíció
 területek z
 minden vér
 cára, mely
 között fenn
 mégis csak
 férést talán
 hogy a csa
 Románia, n
 több nemze
 fogható és
 regái zsidó
 oknál
 apercipiálni
 a homogén
 Ez az elté
 jogoknak n
 való követé
 folyásolja.
 és békesze
 ve s amel
 dóságára n
 szűkséglete